

Asia: VN/30314/2022

Arviomuistiot päästökauppadirektiivin toimeenpanosta (kiinteät laitokset, merenkulku ja lentoliikenne)

Lausunnonantajan lausunto

Voitte kirjoittaa lausuntonne alla olevaan tekstikenttään

Suomen Yrittäjät kiittää mahdollisuudesta antaa lausunto koskien asiaa VN/30314/2022 Arviomuistiot päästökauppadirektiivin toimeenpanosta (kiinteät laitokset, merenkulku ja lentoliikenne). Arviomuistioissa kuvataan niin sanottua yleistä päästökauppaa eli kiinteitä laitoksia, merenkulkua ja lentoliikennettä koskevia vaatimuksia ja arvioita vaikutuksista sekä direktiivin mahdollistamia kansallisia toteuttamisvaihtoehtoja.

Keskeiset huomiot

Arviomuistiot kuvaavat kattavasti direktiivin muutoksia, mahdollisia vaihtoehtoja toimeenpanolle sekä näiden vaikutuksia. Pienet ja keskisuuret yritykset kohtaavat usein hyvin erilaisia haasteita kuin suuret yritykset. Arviomuistioissa voisi tuoda esiin, miten direktiivi vaikuttaa eri kokosiin yrityksiin ja miten niitä voidaan tarvittaessa tukea.

Lentoliikenteen päästökaupassa ja direktiivin toimeenpanossa tulee huomioida EU:n sisämarkkinoiden yhdenvertaisuus ja kilpailuasetelma: Suomesta matkustaessa lentämiselle ei ole yhtä kattavasti ja yhtä käytännöllisiä vaihtoehtoja kuin monessa muussa Euroopan maassa. Lentojen hintojen nousu vaikuttaa siis suomalaisten liikematkustamiseen suhteellisesti muuta Eurooppaa voimakkaammin. Tällä voi olla negatiivinen kilpailukykyvaikutus myös esimerkiksi kansainvälistä liiketoimintaa harjoittavien tai siihen pyrkivien pienten ja keskisuurten yritysten kustannusten kautta.

Merkittävä kysymys meriliikenteen päästökaupan kansallisessa toimeenpanossa on mahdollisuus saari-poikkeuksen soveltamiseen Ahvenanmaalla pysähtyvälle laivaliikenteelle. Saaripoikkeusta on

mahdollista soveltaa päästökaupan alusta vuoden 2030 loppuun asti. On esimerkiksi todennäköistä, että saaripoikkeuksen hyödyntäminen vääristää kilpailua ja hidastaa päästövähennyksiä. Suomen Yrittäjät suhtautuu lähtökohtaisesti kriittisesti kilpailua vääristäviin poikkeuksiin. Saaripoikkeuksen mahdollisesti aiheuttamaa kilpailun vääristymistä onkin kiitettävästi kuvattu ja arvioitu arviomuistiossa sekä sen liitteessä.

Saaripoikkeuksen käyttöönoton on myös esitetty hidastavan merenkulun vihreää siirtymää ja hiilineutraaliustavoitteen saavuttamista. Pysähdykset Ahvenanmaalla voivat lisätä matkustajalauttojen päästöjä suoraan reittiin verrattuna jopa kolmanneksella (<https://www.theseus.fi/handle/10024/345906>). Pysähdykset kannustavat korkeampiin matkanopeuksiin, mutta pienemmät nopeudet ja matkanopeuden optimointi satamakäynnit huomioiden olisivat tehokkaita siirtymävaiheen päästövähennyskeinoja. Saaripoikkeuksen käyttöönotolla ei kuitenkaan voi olettaa olevan suurta merkitystä sille, pysähtyvätkö alukset Ahvenanmaalla vai eivät. Lisäksi nopeuksien alentamisella olisi todennäköisesti negatiivisia taloudellisia vaikutuksia, ja väliaikaisen saaripoikkeuksen tuoma siirtymäaika voi helpottaa alan toimijoiden ja Ahvenanmaan siirtymää pysäyttämättä sitä. Väliaikaisuuden ja tiedossa olevan päättymispäivän vuoksi saaripoikkeuksen investointivaikutukset eivät todennäköisesti olisi kokonaiskuvassa merkittäviä. Saaripoikkeus antaisi merenkulun toimijoille aikaa sopeutua päästökauppaan ja investoida puhtaampiin teknologioihin.

Kunnioitavasti

Suomen Yrittäjät

Roope Ohlsbom

ekonomisti

Ohlsbom Roope
Suomen Yrittäjät